

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Merelhoek

Kuurne, West-Vlaanderen

2024K331

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuwe gescheiden rioleringsstelsel in Kuurne, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 11 290 m².

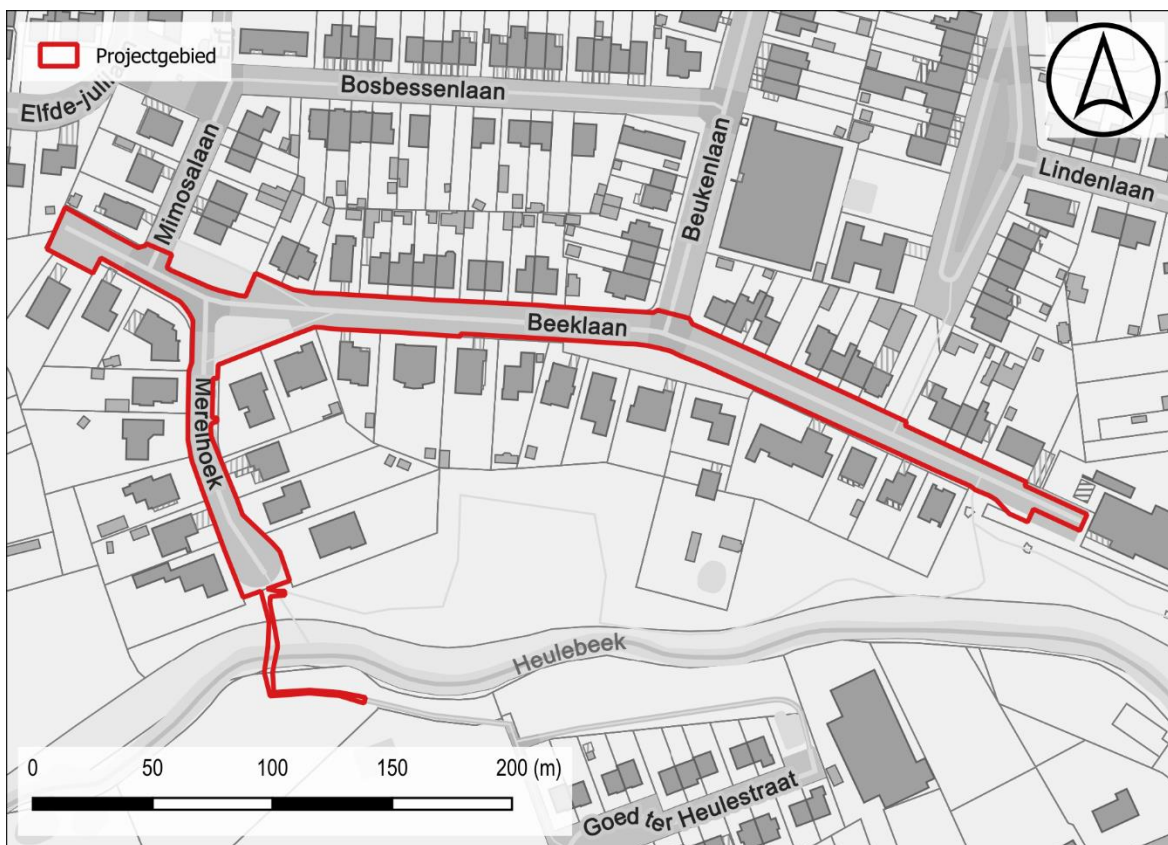
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan grotendeels in een zone bestemd als woongebied en in beperkte mate in een zone bestemd als parkgebied. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 1000 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

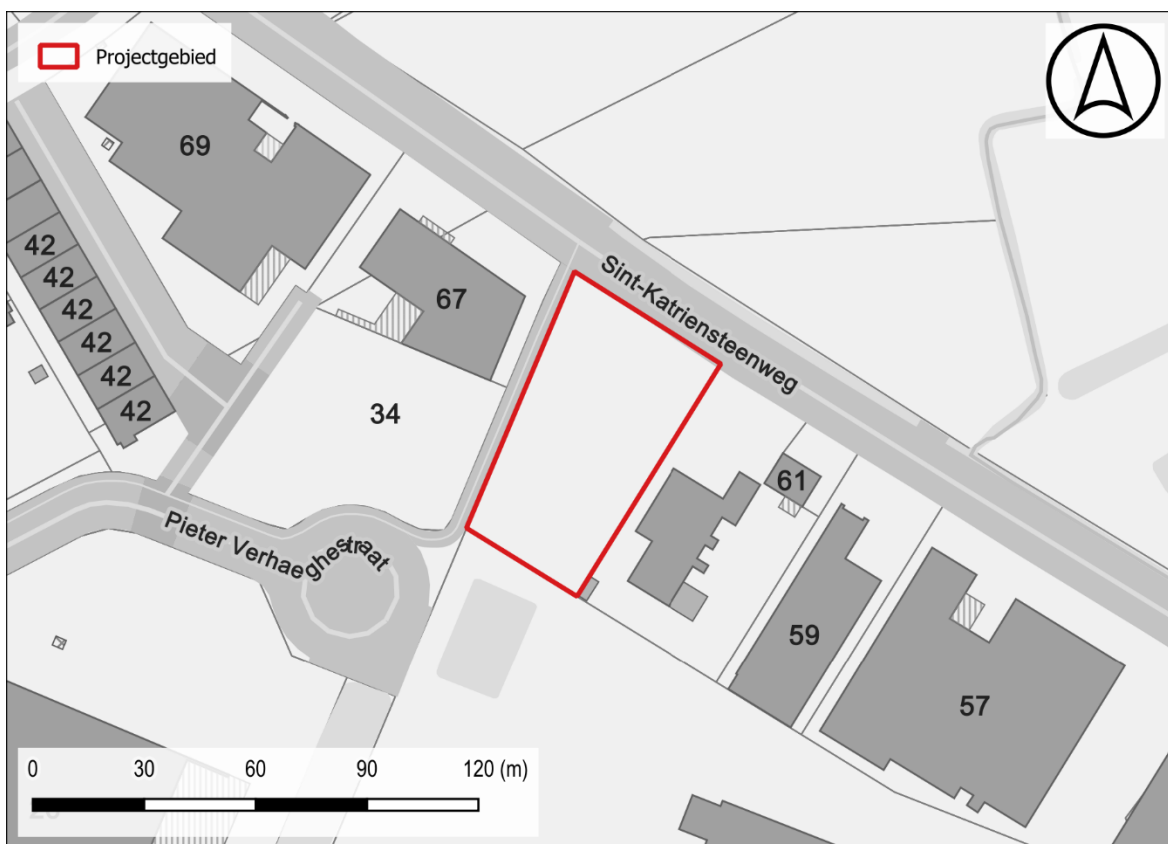
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024K331	
ERKENNINGNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 72694	Y ₁ : 171237
	X ₂ : 73184	Y ₂ : 171587
KADASTER	Kuurne Sectie B, Openbaar Domein	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de aanleg van een nieuw gescheiden rioleringsstelsel langs de Beeklaan en Merelhoek te Kuurne. Vervolgens wordt de wegenis heraangelegd. Naast deze riolerings- en wegeniswerken wordt een voetgangersbrug gebouwd over de Heulebeek en wordt een terrein voor grondverbetering in ophoging voorzien. Het volledige projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 11 290 m². Onder de bestaande weg is reeds riolering aanwezig.

Kuurne is gelegen ten noorden van Kortrijk en is morfologisch sterk vergroeid met de stad. Het landschap in de omgeving wordt grotendeels gedomineerd door de Leievallei. Het plangebied bevindt zich ten westen van het historische dorpscentrum, waar de Heulebeek in de Leie uitmondt. De Heulebeek stroomt ten zuiden van het onderzoeksgebied. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profielopbouw weer die bestaat uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op fluviaatiele afzettingen van het Weichseliaan. Het plangebied is aldus gelegen op het terras langs de Leie dat wordt ingesneden door de Heulebeek die verder oostwaarts uitmondt in de rivier. De bodemkaart geeft slechts in beperkte mate informatie weer. Ter hoogte van de Heulebeek is een hydromorfe zandleembodem aangeduid. Op basis van de omliggende polygonen kan aangenomen worden dat de bodem ter hoogte van de geplande riolering bestaat uit goed gedraineerde, lichte zandleem. Deze locatie op de rand van de Heulebeek was ongetwijfeld gunstig voor zowel jager-verzamelaars als vroege landbouwgemeenschappen.

De cartografische bronnen reflecteren een open en landelijke omgeving. Op de Ferrariskaart is de omgeving van het onderzoeksgebied weergegeven als akkerland. Langsheen het verloop van de Heulebeek is natter overstromingsgebied afgebeeld. Net ten westen van het kruispunt van de huidige Merelhoek en Beeklaan is een vierkantshoeve afgebeeld. Dit beeld wijzigt niet op het 19^e-eeuwse kaartbeeld. Ook doorheen de orthofotosequentie is weinig wezenlijke evolutie op te merken.

De regio rond Kortrijk is rijk aan vindplaatsen uit de metaaltijden en ijzertijd. In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn bij onderzoek en werfcontroles restanten uit de ijzertijd en Romeinse periode in kaart gebracht. Dit betreft veelal de recuperatie van vondstmateriaal of het aansnijden van zgn. off-site relicten die voornamelijk een indicatie zijn voor nederzettingen in de nabije omgeving. Een opmerkelijke vondst in de omgeving was het aantreffen van oefenloopgraven uit WO I ter hoogte van de Koning Leopold III laan te Kortrijk. Op meerdere locaties in de omgeving werden eveneens artefacten uit zowel het mesolithicum als het neolithicum gerecupereerd. Naast deze indicaties voor bewoning in de metaaltijden en Romeinse periode zijn eveneens een ruim aantal cartografische indicatoren gekend van laatmiddeleeuwse of vroegmoderne omwalde hoeves en landelijke infrastructuur. Verder zuidwaarts, ten westen van de stad Kortrijk, wordt het slagveld van de Guldensporenslag op de Groeningekouter aangeduid. Ten noorden en zuiden van de Leie, parallel aan de rivier, geeft de CAI het Franse legerkamp aan van de Slag bij Kortrijk die kaderde binnen de Oostenrijkse Successieoorlog. Hoewel eigenlijke nederzettingskernen lijken te ontbreken binnen de archeologische kennis in de nabijheid van het plangebied wijzen de gekende waarden wel op een zo goed als doorlopende menselijke aanwezigheid sinds de steentijden.

Hoewel op basis van het gunstige landschappelijke kader en de gekende waarden in de omgeving van het plangebied zeer zeker uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt, vanwege de aanwezige infrastructuur en lineaire vorm van de ingrepen, verder archeologisch onderzoek als weinig zinvol ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande riolerings- en wegeniswerken langsheen het verloop van de Beeklaan en Merelhoek te Kuurne worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste reden hiervoor is de reeds aanwezige infrastructuur en het smalle, lineaire verloop van de geplande ingrepen. Het terrein voor grondverbetering wordt in ophoging voorzien. Hier is het bodemarchief dus niet bedreigd. Met betrekking tot de trefkans inzake artefactenconcentraties moet gewezen worden op de aanwezige verharding, nutsleidingen en riolering. De kans dat er onder het huidige wegdek nog in-situ bewaarde artefactenconcentraties aanwezig zijn wordt als zeer beperkt ingeschat. Met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van bodemsporen moet evenzeer gewezen worden op de aanwezige infrastructuur en de lineaire vorm van de geplande ingrepen. Hoewel niet gesteld kan worden dat het terrein vlakdekkend is verstoord kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat het bodemarchief is gefragmenteerd. Dit gegeven in combinatie met het beperkte ruimtelijke kader zorgt ervoor dat eventueel aanwezige sporen nooit in hun onderlinge relatie geëvalueerd zullen kunnen worden wat een interpretatie sterk bemoeilijkt. Veel meer dan een zo goed als contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid kan bij verder onderzoek door middel van proefsleuven nooit verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject dan ook als weinig zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4

